II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 31ης Ιανουαρίου 1995

σχετικά με μια διαδικασία εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΚ

(IV/33.375 — PMI-DSV)

(Τα κείμενα στη γερμανική και γαλλική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(95/373/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως τα άρθρα 2 και 6,

την καταγγελία που υπέβαλε στις 24 Νοεμβρίου 1989 η Ladbroke Deutschland GmbH κατά των:

— Deutscher Sportverlag Kurt Stoof GmbH & Co, της Κολωνίας (Γερμανία),

— Groupement d'intérêt économique (CIE) Pari Mutuel Urbain, των Παρισίων (Γαλλία), καθώς και κατά των εννέα γαλλικών εταιρειών διεξαγωγής ιπποδρομικών αγώνων που τον συνθέτουν,

— Pari Mutuel International SA, των Παρισίων (Γαλλία),

για παράβαση των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΚ,

την κοινοποίηση και την αίτηση αρνητικής πιστοποίησης που υπέβαλε στις 15 Φεβρουαρίου 1991 η PMI SA όσον αφορά τη συμφωνία PMI-DSV της 4ης Δεκεμβρίου 1990,

την περίληψη της κοινοποίησης που δημοσιεύθηκε [2] σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ.17,

μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

A. Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις

(1) α) Η εταιρεία Pari Mutuel International SA (PMI), των Παρισίων, στη Γαλλία, αποτελεί θυγατρική εταιρεία του Ομίλου Οικονομικών Συμφερόντων Pari Mutuel Urbain (PMU), τριών τραπεζών και εννέα εταιρειών διεγαγωγής ιπποδρομικών αγώνων που είναι μέλη της PMU. Εταιρικός της σκοπός είναι να αξιοποιήσει εκτός των ορίων της γαλλικής επικρατείας τις τηλεοπτικές εικόνες και πληροφορίες των γαλλικών ιπποδρομιών.

β) Η PMU των Παρισίων, στη Γαλλία, αποτελεί επιχείρηση που δημιουργήθηκε από τις γαλλικές ιπποδρομικές εταιρείες, στις οποίες έχει δοθεί η άδεια συνομολόγησης εξω-ιπποδρομικών στοιχημάτων. Βάσει των διατάξεων της γαλλικής νομοθεσίας, όλες οι εταιρείες που διοργανώνουν ιπποδρομικούς αγώνες εξουσιοδοτούνται να συστήνουν ένα σύστημα συνομολόγησης αμοιβαίων στοιχημάτων εντός των πλαισίων των ιπποδρόμων τους. Σε εννέα εξάλλου από τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις έχει παρασχεθεί η άδεια να συνομολογούν στοιχήματα εκτός του πλαισίου των ιπποδρόμων (σε γραφεία που εξυπηρετούν το σκοπό αυτό, σε καταστήματα πώλησης ποτών, σε καταστήματα πώλησης καπνού, κ.λπ.). Αυτές οι εννέα (τέσσερις από τις οποίες έχουν την έδρα τους στην περιφέρεια των Παρισίων, ενώ άλλες πέντε στην επαρχία) ανέθεσαν στην επιχείρηση

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ αριθ. C 246 της 24. 9. 1992, σ. 3.

PMU τα καθήκοντα κατάρτισης των προγραμμάτων των ημερίδων, της ολικής συνάθροισης των στοιχημάτων και του υπολογισμού της απόδοσης των κερδιζόντων στοιχημάτων.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι τα δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας που σχετίζονται με τις ιπποδρομίες εξακολουθούν να παραμένουν ιδιοκτησία των εταιρειών που έχουν την οργανωτική μέριμνα διεξαγωγής των ιπποδρομιών, οι οποίες εξασφαλίζουν με δικά τους μέσα τη φωτογράφηση, την εικονογράφηση και τα σχόλια.

γ) Η εταιρεία Deutscher Sportverlag Kurt Stoof GmbH & Co (DSV) της Κολωνίας, στη Γερμανία, αποτελεί μια γερμανική εκδοτική επιχείρηση αθλητικών εντύπων, η οποία δημοσιεύει ένα περιοδικό που αναφέρεται στις ιπποδρομίες και ιδιαίτερα στις γαλλικές ιπποδρομίες. Η εταιρεία βοηθά επίσης κατά την αναμετάδοση των τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών που σχετίζονται με τις διεξαγόμενες ιπποδρομίες.

Β. Η καταγγελία

(2) Στις 24 Νοεμβρίου 1989, η εταιρεία Ladbroke Racing (Deutschland) GmbH της Κολωνίας (Ladbroke Deutschland), θυγατρικής της Ladbroke Racing Ltd στη Γερμανία, η οποία είναι ο σημαντικότερος ιπποδρομικός πράκτορας στην Αγγλία, υπέβαλε καταγγελία στην Επιτροπή κατά των PMI και DSV για παραβίαση των άρθρων 85 ή/και 86 της συνθήκης ΕΚ.

Σύμφωνα με την εν λόγω εταιρεία, τα προαναφερθέντα άρθρα παρεβιάσθησαν από τις ρήτρες της σύμβασης που συνάφθηκε μεταξύ της PMI και της DSV και οι οποίες εμποδίζουν την DSV να παραχωρήσει περαιτέρω άδειες χρησιμοποίησης είχου και εικόνας σχετικά με τις γαλλικές ιπποδρομίες στους πράκτορες που ήσαν νομικά πρόσωπα ή δεν υφίσταντο κατά την ημερομηνία σύναψης της εν λόγω σύμβασης.

Ζητούσε από την Επιτροπή να υποχρεώσει, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 3 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, με απόφασή της και με τους ίδιους όρους με αυτούς που περιέχονταν στην απόφαση 89/205/ΕΟΚ (Magill) της Επιτροπής [1],

— είτε άμεσα την PMI,

— είτε την DSV κατ' εντολή της PMI

να θέσει στη διάθεσή της, κατά τρόπον που να μην εισάγονται διακρίσεις, τις ίδιες έγχρωμες τηλεοπτικές εικόνες και σχόλια τις οποίες παρείχε σε όλους τους άλλους ιπποδρομικούς πράκτορες της Γερμανίας. Η Ladbroke ζητούσε, εξάλλου, από την Επιτροπή να διεξαγάγει έρευνα κατ'εφαρμογήν των άρθρων 11 και 14 του κανονισμού αριθ. 17 για να διαπιστώσει κατά πόσον οι όροι της υφιστάμενης μεταξύ PMI και DSV συμφωνίας δεν περιέχουν στοιχεία που περιορίζουν τον ανταγωνισμό και να βεβαιωθεί ότι η εκμετάλλευση όλων των πνευματικών δικαιωμάτων — εφόσον υπάρχουν — γίνεται σωστά και κατά τρόπον που δεν εισάγει διακρίσεις.

Γ. Η αγορά

(3) α) Κατά την άποψη της Επιτροπής, η παρούσα υπόθεση δεν αφορά την καθαυτό αγορά συνομολόγησης στοιχημάτων ούτε την αγορά τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών σχετικά με ιπποδρομικούς αγώνες.

β) Η καθαυτό αγορά στοιχημάτων εμφανίζεται υπό δύο σαφώς διαφορετικές μορφές:

1. Το στοίχημα βάσει (προκαθορισμένης) αναλογίας απόδοσης, στο οποίο ο παίκτης στοιχηματίζει με έναν πράκτορα βάσει μιας αναλογίας απόδοσης (5 προς 1, 10 προς 1, . . .) κερδιζόντων αλόγων, η οποία πρέπει να συμφωνηθεί μεταξύ του παίκτη και του πράκτορα, ή βάσει μιας συμβατικής αναλογίας απόδοσης που τα μέρη λαμβάνουν ως αναφορά, όπως η αναλογία απόδοσης που εφαρμόζεται στον ιππόδρομο κατά την εκκίνηση της ιπποδρομίας ή οι αναλογίες απόδοσης του εθνικού αμοιβαίου στοιχήματος ή ενός ξένου αμοιβαίου στοιχήματος, όπως αυτές που δημοσιεύονται στον ειδικευμένο τύπο.

   Αυτό το είδος στοιχήματος χρησιμοποιείται στο Ηνωμένο Βασίλειο (96 %) της αγοράς στη Γερμανία (19 %), στο Βέλγιο (68,5 %) και σε πολλές άλλες χώρες. Απαγορεύεται στη Γαλλία.

2. Το αμοιβαίο στοίχημα, στο οποίο τα ποσά των στοιχημάτων συναθροίζονται σε ένα συγκεντρωτικό σύνολο, το 70 % του οποίου (έναντι 15 % που παρακρατεί το κράτος υπό μορφή φόρου και 15 % που παρακρατεί ο διοργανωτής) [2] επανακαταβάλλεται στους παίκτες που είχαν επιλέξει το κερδίζον άλογο ή την ακριβή σειρά άφιξης της ομάδας κερδιζόντων αλόγων (duo, tiercé, quarté, quinté, κ.λπ.).

   Αυτό το είδος στοιχήματος που οργανώνεται γενικά από τις εθνικές εταιρείες ιπποδρομιών, εφαρμόζεται στη Γαλλία (100 % της αγοράς), στη Γερμανία (8 %), στο Βέλγιο (31,5 %), στο Ηνωμένο Βασίλειο (4 %), καθώς και σε άλλες χώρες.

Από την έρευνα που διεξήγαγε η Επιτροπή, συνάγεται ότι η αγορά συνομολόγησης στοιχημάτων μπορεί να λειτουργήσει απρόσκοπτα και χωρίς τηλεοπτική αναμετάδοση εικόνων και πληροφοριών που έχουν ετοιμάσει οι εταιρείες ιπποδρομιών μέσω δορυφόρου για τους στοιχηματίζοντες οι οποίοι βρίσκονται σε γραφεία συνομολόγησης στοιχημάτων. Ωστόσο, όταν διατίθεται στην αγορά η τηλεοπτική αναμετάδοση εικόνων και σχολίων για ιπποδρομίες, ενδέχεται να έχει αισθητή επίπτωση στον ανταγωνισμό.

[1] ΕΕ αριθ. L 78 της 21. 3. 1989, σ. 43.

[2] Τα ποσοστά αυτά αντιστοιχούν στα ποσά που παρακρατούνται στη Γαλλία. Στο Βέλγιο, οι φόροι ανέρχονται στο ήμισυ του αναφερόμενου ποσοστού.

γ) Η αγορά τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών για τους ιπποδρομικούς αγώνες (η αναμετάδοση κυνοδρομιών και άλλων αθλητικών γεγονότων πραγματοποιείται, κατά την άποψη της Επιτροπής, στο πλαίσιο ξεχωριστών αγορών) είναι κατανεμημένη, αφενός μεν μεταξύ της αγγλικής εταιρείας SIS (Satellite Information Services) μέτοχοι της οποίας είναι οι τρεις μεγαλύτεροι ιπποδρομικοί πράκτορες — μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και ο προσφεύγων — η οποία αναμεταδίδει εικόνες και πληροφορίες για τις βρεταννικές ιπποδρομίες, και αφετέρου της γαλλικής εταιρείας FCR (Société France Câbles et Radio) η οποία αναμεταδίδει εικόνες και πληροφορίες για τις γαλλικές ιπποδρομίες, για λογαριασμό της PMI. Οι γερμανικές ιπποδρομίες αναμεταδίδονται μόνο από ραδιοφώνου. Οι βελγικές ιπποδρομίες δεν αποτελούν το αντικείμενο καμιάς αναμετάδοσης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι, στο Ηνωμένο Βασίλειο, η SIS είναι ο μοναδικός προμηθευτής τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών για ιπποδρομικούς αγώνες. Το ίδιο ισχύει και στη Γαλλία για την FCR. Στο Βέλγιο, όπου δεν αναμεταδίδονται οι εκπομπές της FCR, το 5 % των ιπποδρομικών πρακτόρων λαμβάνει τις εκπομπές της SIS. Στη Γερμανία, οι ιπποδρομικοί πράκτορες που εξασφαλίζουν το 19 % της συνομολόγησης στοιχημάτων, λαμβάνουν τις εκπομπές της SIS σε ποσοστό 79 %, της FCR σε ποσοστό 86 % και τις εκπομπές άλλων δικτύων σε ποσοστό 65 %.

Η αγορά αυτή τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών για τους ιπποδρομικούς αγώνες χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι αυτές οι εικόνες και πληροφορίες προορίζονται για γραφεία συνομολόγησης στοιχημάτων, προκειμένου να δώσουν στην πελατεία τους χρήσιμες πληροφορίες οι οποίες θα διευκολύνουν την επιλογή τους και θα τους ωθήσουν να στοιχηματίσουν περισσότερο. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η αγορά αυτή συνδέεται στενά με το είδος του στοιχήματος (στοίχημα βάσει αναλογίας, αμοιβαίο στοίχημα) ή την προέλευση των ιπποδρομιών (Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία) που συνιστούν τη βάση των στοιχημάτων που συνομολογούνται στα σχετικά γραφεία, τα οποία λαμβάνουν αυτές τις εικόνες και πληροφορίες.

δ) Ως εκ τούτου, κατά την άποψη της Επιτροπής, η σχετική αγορά, δηλαδή η αγορά τηλεοπτικής αναμετάδοσης εικόνων και πληροφοριών σχετικών με τους ιπποδρομικούς αγώνες για την πελατεία των γραφείων συνομολόγησης στοιχημάτων, συνιστά επικουρική αγορά σε συνάρτηση με αυτήν της συνομολόγησης στοιχημάτων.

ε) Όσον αφορά τη γεωγραφική έκταση αυτού του τύπου αγοράς, η Επιτροπή πιστεύει ότι η αγορά τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών που μεταδίδονται μέσω δορυφόρου πρέπει, όπως και η βασική αγορά, δηλαδή η αγορά συνομολόγησης στοιχημάτων, της οποίας βασικό χαρακτηριστικό είναι υποχρεωτικά η στενή σχέση μεταξύ πρακτόρων και στοιχηματιζόντων, να θεωρηθεί ότι χωρίζεται σε τόσες ξεχωριστές αγορές όσες και οι εθνικές.

Η άποψη αυτή βρίσκει την ερμηνεία της στις νομοθετικές και κανονιστικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και μεταξύ των συνηθειών των στοιχηματιζόντων όσον αφορά την επιλογή μεταξύ στοιχημάτων βάσει αναλογίας και αμοιβαίων στοιχημάτων ή μεταξύ στοιχημάτων επί εθνικών ιπποδρομιών και στοιχημάτων επί ξένων ιπποδρομιών [1].

Δ. Οι συμβάσεις που προηγήθηκαν της κοινοποιηθείσας σύμβασης

(4) Μετά από την καταγγελία που υπέβαλε η Ladbroke Deutschland, η Επιτροπή ζήτησε από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να της κοινοποιήσουν τις συμφωνίες βάσει των οποίων πραγματοποιείτο η απευθείας μετάδοση, μέσω δορυφόρου στα γραφεία συνομολόγησης στοιχημάτων των γερμανικών ιπποδρομικών πρακτόρων, των εικόνων και του ήχου των γαλλικών ιπποδρομιών.

Βάσει των απαντήσεων των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων της γνωστοποιήθηκαν τα εξής:

1. Οι γαλλικές εταιρείες διεξαγωγής ιπποδρομικών αγώνων (οι οποίες την εποχή εκείνη ανέρχοντο σε δέκα) παραχώρησαν με σύμβαση της 9ης Ιανουαρίου 1990, η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Αυγούστου 1989, στην εταιρεία PMU τα δικαιώματα εμπορίας στην αλλοδαπή, μέσω της PMI, των τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών (δηλαδή των εικόνων και του ήχου, των αποδόσεων των κερδιζόντων αλόγων, των σχολίων, των προγραμμάτων και των προβλέψεων) που σχετίζονται με τις ιπποδρομίες που οργανώνουν οι γαλλικές εταιρείες προς το σκοπό της προώθησης της συνομολόγησης εξω-ιπποδρομικών στοιχημάτων με αντικείμενο τις ιπποδρομίες αυτές.

2. Με σύμβαση της 12ης Ιανουαρίου 1990, η PMU εκχώρησε στην PMI τα ευεργετήματα της εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων επί των εικόνων και των σχολίων που της παραχώρησαν οι εταιρείες διεξαγωγής ιπποδρομιών, για την επικράτεια της πρώην Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, του Δυτικού Βερολίνου και της Αυστρίας.

3. Στις 25 Αυγούστου 1989, η PMI συνήψε με την DSV σύμβαση, σύμφωνα με τους όρους της οποίας οι εικόνες και οι πληροφορίες που αναφέρονταν στις γαλλικές ιπποδρομίες, οι οποίες βάσει των όρων της σύμβασης που είχε συναφθεί μεταξύ των εταιρειών διεξαγωγής των ιπποδρομιών και της PMU είχαν ήδη αναμεταδοθεί από την FCR στα γραφεία συνομολόγησης στοιχημάτων της τελευταίας στη Γαλλία, θα αναμεταδίδονταν επίσης απευθείας στα γραφεία συνομολόγησης στοιχημάτων που διαχειρίζονταν οι πράκτορες που θα όριζε η DSV και οι οποίοι θα είχαν την έδρα τους στην επικράτεια που συναποτελείται από τα εδάφη της πρώην Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, του Δυτικού Βερολίνου και της Αυστρίας.

(5) Η σύμβαση αυτή περιείχε, κατά την άποψη της Επιτροπής, δύο περιορισμούς του ανταγωνισμού που ενδέχονταν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών:

[1] Στη Γαλλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, το σύνολο των στοιχημάτων πραγματοποιούνται επί εθνικών ιπποδρομιών, στη Γερμανία το 88,6 % επί των εθνικών ιπποδρομιών και 11,4 % επί γαλλικών και αγγλικών, ενώ στο Βέλγιο το 31,5 % επί εθνικών ιπποδρομιών, το 63 % επί γαλλικών και λιγότερο από 5 % επί των αγγλικών ιπποδρομιών.

1. Μια ρήτρα (παράγραφος 4) που περιόριζε τα δικαιώματα μετάδοσης τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών σε συνάρτηση με τις ιπποδρομίες αποκλειστικά προς όφελος των ιπποδρομικών πρακτόρων που εμφανίζονταν ως φυσικά πρόσωπα. Οι ιπποδρομικοί πράκτορες που είχαν τη μορφή των νομικών προσώπων (όπως η Ladbroke Deutschland) δεν μπορούσαν να λάβουν τα μηνύματα αυτά, παρά μόνον εάν οι αντισυμβαλλόμενοι υπέγραφαν πρόσθετη συμφωνία με το αυτό αντικείμενο.

2. Μια ρήτρα (παράγραφος 5) βάσει της οποίας η DSV δεν είχε το δικαίωμα να μεταδίδει τις εικόνες και τις πληροφορίες παρά μόνο στα γραφεία των ιπποδρομικών πρακτόρων που υπήρχαν ήδη κατά τη στιγμή σύναψης της σύμβασης. Ωστόσο, ο περιορισμός αυτός δεν ίσχυε για τις νέες άδειες που είχαν χορηγηθεί σύμφωνα με τις βασικές αρχές που ορίζονταν στην παράγραφο 4 της σύμβασης.

(6) Η Επιτροπή απηύθυνε στις 21 Δεκεμβρίου 1990 στην PMU και στην PMI και στις 18 Ιανουαρίου 1991 στην DSV, ανακοίνωση αιτιάσεων με την οποία τους κοινοποιούσε την πρόθεσή της να διαπιστώσει ότι οι δύο ρήτρες πληρούσαν τους όρους εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ καθώς και ότι δεν μπορούσαν στην περίπτωσή τους να ισχύσουν οι ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ και, ως εκ τούτου, ότι θα διέτασσε την παύση των παραβάσεων αμέσως.

Η PMI απάντησε στις 15 Φεβρουαρίου 1991 στην προαναφερθείσα ανακοίνωση των αιτιάσεων, ενώ η PMU διαβίβασε την απάντησή της στις 20 Φεβρουαρίου 1991 και η DSV στις 27 Μαρτίου 1991. Και οι τρεις επιχειρήσεις ζήτησαν να γίνουν δεκτές σε ακρόαση από την Επιτροπή. Η εν λόγω ακρόαση έγινε στις 17 Απριλίου 1991.

Στο μεταξύ, στις 15 Φεβρουαρίου 1991 η εταιρεία κοινοποίησε στην Επιτροπή μια νέα σύμβαση μεταξύ αυτής και της DSV σε αντικατάσταση της σύμβασης της 25ης Αυγούστου 1989.

Ε. **Η κοινοποιηθείσα σύμβαση**

(7) Η εν λόγω σύμβαση, η οποία υπογράφτηκε στις 4 Δεκεμβρίου 1990 και η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1990, αποτέλεσε στις 15 Φεβρουαρίου 1991 αντικείμενο μιας αίτησης έκδοσης αρνητικής πιστοποίησης ή, σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος αυτού από την πλευρά της Επιτροπής, χορήγησης απαλλαγής, βάσει των διατάξεων του άρθρου 85 παράγραφος 3.

α) Βάσει των διατάξεων της σύμβασης αυτής, η PMI εκχωρούσε στην DSV την αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης για τα εδάφη της πρώην Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, του Δυτικού Βερολίνου και της Αυστρίας των «εικόνων, σχολίων και συναφών στοιχείων» των γαλλικών ιπποδρομιών, των οποίων τα σχετικά δικαιώματα ιδιοκτησίας που κατέχουν οι εταιρείες περιγράφονται στο προοίμιο της σύμβασης.

β) Κατά συνέπεια, η εταιρεία PMI δεσμευόταν να χορηγήσει στους ενεργούντες σε υπεργολαβική βάση πράκτορες της DSV τους αποκωδικοποιητές των κρυπτογραφημένων δορυφορικών μηνυμάτων που είναι αναγκαίοι για τη λήψη των εν λόγω τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών στα γραφεία τους συνομολόγησης στοιχημάτων.

γ) Η σύμβαση περιλαμβάνει επίσης ορισμένες ρήτρες, την τήρηση των οποίων ανέλαβε να επιβάλλει η DSV στους ενεργούντες σε υπεργολαβική βάση πράκτορές της, μέσω ενός τυποποιημένου συμβολαίου πρακτόρευσης σε υπεργολαβική βάση εγκεκριμένου από την PMI, την τήρηση του οποίου θα επαλήθευε η PMI κατά τη στιγμή της υπογραφής κάθε νέου συμβολαίου πρακτόρευσης σε υπεργολαβική βάση. Η Επιτροπή έκρινε ότι τρεις από τις ρήτρες αυτές δεν συμβιβάζονταν με τις διατάξεις του άρθρου 85 και οι ρήτρες αυτές, αφού προηγουμένως αποτέλεσαν αντικείμενο μιας ανακοίνωσης αιτιάσεων που έφερε την ημερομηνία της 22ας Ιανουαρίου 1992, τροποποιήθηκαν, ούτως ώστε να καταστούν συμβιβάσιμες με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου.

Πρόκειται:

1. Για μια ρήτρα απαιτήσεως χρηστοηθείας όσον αφορά τους ενεργούντες σε υπεργολαβική βάση πράκτορες, αναφορικά με την οποία η Επιτροπή κατήγγειλε την ασάφειά της αλλά και την έλλειψη αντικειμενικών κριτηρίων για την επιλογή των εν λόγω πρακτόρων («να μην τους έχουν επιβληθεί κυρώσεις από διοικητικές ή δικαστικές αρχές, να μην ενέχονται σε οποιαδήποτε χώρα σε διαδικασίες που έχουν κινηθεί στο πλαίσιο παραβάσεων των διατάξεων της κειμένης νομοθεσίας περί των τυχερών παιγνίων και στοιχημάτων»). Το νέο κείμενο της προαναφερθείσας ρήτρας περιορίζει την εμβέλειά της στην απαγόρευση προγενέστερων καταδικών στα εδάφη που αφορά η σύμβαση.

2. Για μια ρήτρα, βάσει της οποίας οι εν λόγω πράκτορες υποχρεώνονται να αναγνωρίσουν σε όλες τις χώρες τα δικαιώματα ιδιοκτησίας των εταιρειών διεξαγωγής των ιπποδρομιών και της PMU, με τη μορφή που τα δικαιώματα αυτά περιγραφονται στο προοίμιο. Η Επιτροπή επισήμανε στα συμβαλλόμενα μέρη ότι, εφόσον στο παρόν στάδιο της κοινοτικής νομοθεσίας ο καθορισμός των όρων και των λεπτομερειών εφαρμογής της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας εξακολουθεί να εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών, η εν λόγω ρήτρα ενδέχετο να εξαναγκάσει τον κάτοχο της άδειας εκμετάλλευσης, επί ποινή λύσης της σύμβασης, να αναγνωρίσει την ύπαρξη σε άλλα κράτη μέλη, εκτός εκείνου για το οποίο είχε συναφθεί η σύμβαση, δικαιωμάτων που αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος του συνόλου των «δικαιωμάτων ιδιοκτησίας» που επικαλούνται οι εταιρείες διεξαγωγής των ιπποδρομιών, τα οποία όμως δεν προστατεύονταν στις χώρες αυτές. Η νέα διατύπωση της εν λόγω ρήτρας περιορίζει επίσης την εμβέλειά της στην επικράτεια για την οποία παραχωρείται η άδεια.

3. Για μια ρήτρα, με την οποία υποχρεωνόταν ο ενεργών σε υπεργολαβική βάση πράκτορας, σε περίπτωση που αποτελούσε νομικό πρόσωπο,

— να κοινοποιεί στην DSV, η οποία θα τα διαβίβαζε στην PMI, όλα τα στοιχεία αναφορικά με την εταιρεία του (ισολογι-

σμούς, κατανομή των μετοχών του, συμμετοχές κ.λπ),

— σε περίπτωση που επρόκειτο για μια εταιρεία που ανήκε σε έναν όμιλο, να φροντίσει ώστε η μητρική εταιρεία του ομίλου να δεσμευθεί, εξ ονόματος και για λογαριασμό των εταιρειών που τον συναποτελούν, όσον αφορά την τήρηση και την εκτέλεση όλων των ρήτρων της σύμβασης που είχε υπογραφεί μεταξύ της DSV και της προαναφερθείσας θυγατρικής επιχείρησης,

— να φροντίσει ώστε η μητρική εταιρεία του ομίλου και όλες οι θυγατρικές εταιρείες της να πληρούν τις απαιτήσεις χρηστοηθείας που ορίζονται στα προηγούμενα άρθρα της σύμβασης.

Η Επιτροπή επισήμανε στους συμβαλλόμενους ότι η ρήτρα αυτή απαιτούσε από τους πράκτορες την κοινοποίηση πληροφοριών άκρως εμπιστευτικού χαρακτήρα, γεγονός που συνιστούσε σοβαρή διάκριση που δεν δικαιολογείτο αντικειμενικά βάσει συγκεκριμένων λόγων, οι οποίοι θα την καθιστούσαν απαραίτητη για την εφαρμογή της σύμβασης, και ότι εξάλλου δεν δικαιολογείται με βάση το επιχείρημα ότι ο κίνδυνος αθέτησης των υποχρεώσεων εκ μέρους του πράκτορα είναι μεγαλύτερος εφόσον πρόκειται για νομικό πρόσωπο. Συνεπεία της παρέμβασης της Επιτροπής, η υποχρέωση που προβλεπόταν στην πρώτη περίπτωση της εν λόγω ρήτρας περιορίστηκε στα έγγραφα εκείνα, η δημοσίευση των οποίων είναι υποχρεωτική στα εδάφη που ορίζονται στη σύμβαση, ενώ η υποχρέωση που ορίζεται στη δεύτερη περίπτωση αντικαταστάθηκε από μια ρήτρα, η οποία απαιτεί απλώς από την εταιρεία πρακτόρευσης σε υπεργολαβική βάση να παράσχει την εγγύηση ότι οι υποχρεώσεις που ανέλαβε δεν θα καταστρατηγηθούν μέσω εταιρειών που διατηρούν δεσμούς με αυτή. Τέλος, εξαλείφθηκε η υποχρέωση που αναφερόταν στην τρίτη περίπτωση.

δ) Η σύμβαση ορίζει ότι απαγορεύεται στους κατόχους άδειας εκμετάλλευσης πάσα μετάδοση ή αναμετάδοση των τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών, είτε σε έναν άλλο χώρο, είτε προς όφελος ενός άλλου πρακτορείου, είτε προς όφελος τρίτου που δεν έχει εγκριθεί από την DSV.

ε) Η σύμβαση απαγορεύει στην DSV να συνάπτει συμβάσεις με πράκτορες οι οποίοι δεν αναλαμβάνουν τη ρητή υποχρέωση να μην ασκούν, στο πρακτορείο που λαμβάνει τις εικόνες και τον ήχο, καμία άλλη δραστηριότητα η οποία συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με τα τυχερά παιχνίδια παρά μόνον εντός των ορίων που θέτει η ισχύουσα νομοθεσία.

στ) Στη σύμβαση προβλέπεται η υποχρέωση για την DSV να εξοπλίσει σε μόνιμη βάση 40 τουλάχιστον πρακτορεία ιπποδρομικών πρακτόρων με τους σχετικούς αποκωδικοποιητές.

ζ) Στη σύμβαση ορίζονται οι όροι αμοιβής της PMI.

η) Η σύμβαση παρέχει στις εταιρείες διεξαγωγής των ιπποδρομιών και στην PMI τη δυνατότητα να λαμβάνει, άμεσα ή σε συνεργασία με τρίτους (όπως παραδείγματος χάρη οι γερμανικές εταιρείες Loto), στοιχήματα επί των γερμανικών ιπποδρομιών.

θ) Η σύμβαση συνάπτεται για μια περίοδο πέντε ετών και είναι ανανεώσιμη μετά από διαπραγματεύσεις μεταξύ των συμβαλλομένων.

(8) Η κοινοποιηθείσα συμφωνία, η οποία τροποποιήθηκε μετά την κοινοποίηση των αιτιάσεων στις 22 Ιανουαρίου 1992, δημοσιεύθηκε δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17.

Η Επιτροπή κοινοποίησε την πρόθεσή της να υιοθετήσει θετική στάση σχετικά με την κοινοποιηθείσα συμφωνία και κάλεσε προηγουμένως τους τρίτους ενδιαφερομένους να της υποβάλουν τις ενδεχόμενες σχετικές παρατηρήσεις τους. Η Επιτροπή έλαβε τρεις επιστολές σε απάντηση της εν λόγω ανακοίνωσης.

(9) Οι επιστολές αυτές, οι οποίες φέρουν όλες την ημερομηνία της 22ας Οκτωβρίου 1992, προέρχονταν από

— Ladbroke (Deutschland),

— την Satelite Information Service (SIS), η οποία είναι η εταιρεία που μεταδίδει μέσω δορυφόρου στους γερμανικούς πράκτορες τις εικόνες και τον ήχο των βρεταννικών ιππικών αγώνων,

— την Bettish Office Licensees Association Ltd (BALO), η οποία είναι η ένωση των βρεταννών πρακτόρων που λαμβάνουν στοιχήματα εκτός ιπποδρόμου.

Οι τρεις αυτές επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων αμφισβητούν:

1. Το γεγονός ότι η κοινοποιηθείσα σύμβαση περιορίζεται, για τη Γερμανία, στην επικράτεια της πρώην Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας και του πρώην Ανατολικού Βερολίνου, γεγονός το οποίο κατά την άποψή τους αποτελεί απαράδεκτη κατάτμηση της επικράτειας της σημερινής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

2. Την απαγόρευση που επιβάλλει η σύμβαση στην DSV αναμετάδοσης προς τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες εκτός της συμφωνηθείσας επικράτειας των εικόνων και του ήχου που λαμβάνει από την PMI.

3. Την ύπαρξη δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί των αποτελεσμάτων και των τελικών αποτελεσμάτων των αγώνων υπέρ των εταιρειών που διοργανώνουν τους αγώνες, της PMU και της PMI.

II. **ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΚΗΣΗ**

(10) Μετά τις τροποποιήσεις που επέφεραν στις συμβάσεις η PMI και η DSV, μετά από σχετικό αίτημα της Επιτροπής, φαίνεται ότι καμία από τις ρήτρες της σύμβασης αυτής δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85.

(11) Το ίδιο ισχύει και για τη ρήτρα η οποία περιορίζει την αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης που παρέχεται στην DSV στην επικράτεια των πρώην ομόσπονδων κατιδίων της Γερμανίας, συμπεριλαμβανομένου του Ανατολικού Βερολίνου και της Αυστρίας (βλέπε ρήτρα 7α). Πράγματι, οι δικαιούχοι πνευματικής ιδιοκτησίας επί των εικόνων και σχολίων σχετικά με τους γαλλικούς ιπποδρομικούς αγώνες, δηλαδή οι εταιρείες διοργάνωσης των αγώνων, είχαν το δικαίωμα, εφόσον εκχώρησαν στην PMI το δικαίωμα να χρησιμοποιεί τις εν λόγω εικόνες και σχόλια, να επιβάλουν στην τελευταία την υποχρέωση να ζητεί την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη τους για κάθε χρησιμοποίηση εκ μέρους της PMI των εν λόγω δικαιωμάτων στο εξωτερικό.

(12) Το ίδιο ισχύει και για τη ρήτρα βάσει της οποίας οι κάτοχοι αδειών εκμετάλλευσης της DSV υποχρεούνται να μην πραγματοποιούν οποιαδήποτε μετάδοση ή αναμετάδοση των τηλεοπτικών εικόνων και πληροφοριών που λαμβάνουν από την FCR προς ένα άλλο μέρος, είτε υπέρ ενός άλλου γραφείου συνομολόγησης στοιχημάτων, είτε υπέρ ενός τρίτου που δεν έχει εγκριθεί από την DSV (βλέπε ρήτρα 7δ ανωτέρω). Πράγματι, η επιβολή μιας τέτοιας ρήτρας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δικαιωμάτων που παρέχουν οι διάφορες σχετικές νομοθεσίες των κρατών μελών της ΕΚ στο δικαιούχο πνευματικής ιδιοκτησίας.

Μια τέτοια ρήτρα δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΚ, δεδομένου ότι αυτός που παραχωρεί την άδεια εκμετάλλευσης παραμένει ελεύθερος, δυνάμει των νομοθεσιών αυτών, να επιλέξει το δικαιοδόχο της άδειας εκμετάλλευσης και την έκταση του εδάφους που του παραχωρεί. Αν δεν υπήρχε η ρήτρα αυτή, η συνέπεια θα ήταν η άδεια αυτή να λάβει χαρακτήρα ευρωπαϊκής άδειας εκμετάλλευσης, οπότε εκείνος που την παραχωρεί δεν θα μπορούσε πλέον να επιλέξει ελεύθερα το δικαιοδόχο της άδειας εκμετάλλευσης με βάση κριτήρια εμπορικά, οικονομικά ή ηθικά για τα άλλα κράτη μέλη. Εκείνος που χορηγεί την άδεια εκμετάλλευσης δεν θα είχε το δικαίωμα να βεβαιωθεί για τις τεχνικές ικανότητες του υπεργολάβου, όπως για παράδειγμα την ικανότητά του να αναμεταδίδει τέλεια τον ήχο και την εικόνα που απευθύνονται σ' αυτόν, λαμβανομένου ειδικότερα υπόψη ότι η εντολή προς την Société France Câble et Radio για την αναμετάδοσή τους περιορίζεται στα όρια της παραχωρηθείσας με τη συμφωνία της 4ης Δεκεμβρίου 1990 περιοχής. Κατά συνέπεια, θα του στερούσε τη δυνατότητα να συντονίζει το σύνολο των εν λόγω αναμεταδόσεων ήχου και εικόνων που προορίζονται για άλλα κράτη μέλη.

(13) Όσον αφορά τη ρήτρα η οποία απαγορεύει στον κάτοχο άδειας εκμετάλλευσης να ασκεί, στο γραφείο συνομολόγησης στοιχημάτων που λαμβάνει τις εικόνες και τον ήχο, άλλη δραστηριότητα που αφορά άμεσα ή έμμεσα τα τυχερά παιχνίδια, παρά μόνον εντός των ορίων που θεσπίζει η ισχύουσα νομοθεσία (βλέπε ρήτρα 7ε ανωτέρω), το γεγονός ότι ανέχεται την προσφορά τυχερών παιχνιδιών υπό τους όρους που επιτρέπει η εθνική νομοθεσία έχει ως αποτέλεσμα να μην εμπίπτει η εν λόγω ρήτρα στο πεδίο του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(14) Τέλος, όσον αφορά το ζήτημα της κατοχής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας εκ μέρους των εταιρειών που διοργανώνουν τους αγώνες επί των αποτελεσμάτων των αγώνων αυτών και επί των αποδόσεων των κερδιζόντων στοιχημάτων, η Επιτροπή κρίνει ότι αρμόδια για την εκτίμηση της ύπαρξης των εν λόγω δικαιωμάτων είναι τα εθνικά δικαστήρια. Πράγματι, στη νέα της διατύπωση, η σύμβαση δεν προβλέπει πλέον την υποχρέωση αναγνώρισης των δικαιωμάτων αυτών από τους ενεργούντες σε υπεργολαβική βάση πράκτορες. Οι τελευταίοι είναι ελεύθεροι να απευθυνθούν στα εθνικά δικαστήρια και η εν λόγω σύμβαση δεν περιέχει περιοριστικά στοιχεία του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(15) Δεδομένου ότι η σύμβαση PMI-DSV και η επί μέρους σύμβαση που συνήψε η τελευταία με τους γερμανούς πράκτορες στοιχημάτων δεν περιέχει τις ρήτρες που περιέχονται στο άρθρο 85 της συνθήκης ΕΚ, η καταγγελία που υπέβαλε η Ladbroke στις 24 Νοεμβρίου 1989 βάσει των άρθρων 85 και 86 είναι πλέον άνευ αντικειμένου.

Ιδιαίτερα, μετά την εξάλειψη των ρήτρων του άρθρου 85, η DSV είναι πλέον ελεύθερη να χορηγήσει άδεια εκμετάλλευσης σε οποιονδήποτε ιπποδρομικό πράκτορα εγκατεστημένο στην περιοχή που του έχει παραχωρηθεί, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος του.

Συνεπώς, δεν υπάρχει πλέον λόγος να θεωρείται ότι η σύμβαση μεταξύ PMI και DSV εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΚ.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Με βάση τα στοιχεία που διαθέτει, η Επιτροπή δεν χρειάζεται να παρέμβει, βάσει των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης ΕΚ, όσον αφορά τη συμφωνία που συνήψαν η Pari Mutuel International SA και η Deutscher Sportverlag Kurt Stoof GmbH στις 4 Δεκεμβρίου 1990.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις:

— Pari Mutuel International SA, των Παρισίων (Γαλλία),

— Deutscher Sportverlag Kurt Stoof GmbH & Co, της Κολωνίας, (Γερμανία).

Βρυξέλλες, 31 Ιανουαρίου 1995.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής